

fundacja
Instytut Aktywizacji Regionów
z siedzibą w Gdyni
adres do korespondencji:
ul. Sarnia Góra 9
84-207 Koleczkowo

Gdynia, dnia 1 sierpnia 2023 roku

Pomorski Urząd Wojewódzki w Gdańsku
Wojewódzki Zespół
ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Gdańsku

PETYCJA

Szanowni Państwo,

Działając na podstawie art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 11 lipca 2014 roku o petycjach (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz 870), działając w interesie publicznym w ramach prowadzonego przez naszą fundację projektu pn. „PEŁNOPRAWNI – osoby z niepełnosprawnościami jako petenci w sądach i urzędach” przedstawiamy Państwu audyt w zakresie zidentyfikowanych aspektów dyskryminacji w wymiarze sprawiedliwości i administracji publicznej, na gruncie prowadzonej sprawy. W jednej ze spraw prowadzonych przez Wojewódzki Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Gdańsku, zapewniłmy pomoc prawną w ramach działań interwencyjnych na etapie postępowania dla osób z niepełnosprawnościami w zakresie zidentyfikowanych naruszeń lub ograniczeń praw człowieka, dyskryminacji i przemocy na terenie całego woj. pomorskiego. W oparciu o przeprowadzoną sprawę chcielibyśmy podzielić się z Państwem problemami jakich doświadczyła osoba z niepełnosprawnościami (dalej: ON) na etapie prowadzonego postępowania. Na podstawie art. 2 ust. 3 in fine ustawy o petycjach prosimy o ustosunkowanie się do audytu oraz odniesienie się czy zaproponowane przez nas propozycje zmian w zakresie działania Państwa Instytucji mogą zostać wdrożone, jako że sprawa dotyczy życia zbiorowego lub wartości wymagających szczególnej ochrony w imię dobra wspólnego, mieszczących się w zakresie zadań i kompetencji adresata petycji.

AUDYT

Wstęp

Wojewódzki Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Gdańsku nie uznał wniosku w przedmiocie uznania za osobę niepełnosprawną w stopniu znacznym z uwagi na to, że nie jest ona niezdolna do samodzielnej egzystencji. Podstawą skierowania działań związanych z projektem jest fakt, że wskazane podmioty reprezentują władzę publiczną, co wynika z Konstytucji RP.

Termin „niezdolność do samodzielnej egzystencji” został zdefiniowany w art. 13 ust. 5 o rentach i emeryturach z FUS, oznacza spowodowaną naruszeniem sprawności organizmu konieczność stałej lub długotrwałej opieki i pomocy drugiej osoby w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych. Pojęcie niezdolności do samodzielnej egzystencji ma szeroki zakres i obejmuje opiekę i pomoc w załatwieniu elementarnych spraw życia codziennego.

Sam fakt, że osoba doznaje pewnych utrudnień w realizacji potrzeb życia codziennego czy też, że potrzebuje pomocy innych osób nie może przesądzać o uznaniu jej za niezdolną do samodzielnej egzystencji. Jeżeli stan zdrowia ubezpieczonego nie powoduje konieczności zapewnienia mu stałej ani długotrwałej opieki i pomocy innej osoby, by mogły zostać zaspokojone jego elementarne potrzeby życia codziennego i nie zostało wykazane aby nie radził sobie z obowiązkami domowymi, sama okoliczność, że w związku z występującymi u ON schorzeniami doznaje on pewnych utrudnień w realizacji potrzeb życia codziennego, a czasem też potrzebuje pomocy innych osób, nie może uzasadniać uznania go za osobę niezdolną do samodzielnej egzystencji.

Z uwagi na stan epidemii, zrezygnowano z osobistego udziału w badaniach, które powinny poprzedzać wydanie opinii przez biegłych lekarzy specjalistów na etapie sprawy sądowej. Pełnomocnikowi dwukrotnie odmówiono prawa do wykonania fotokopii całych akt sprawy celem należytego przygotowania do prowadzenia sprawy i zapoznania z nimi ON.

ON nie mógł samodzielnie dokonać wglądu w akta sprawy ze względu na swoje ograniczenia.

Naruszenia w obszarze:

- art. 45 Konstytucji RP - prawo do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki
- art. 32 Konstytucji RP - wszyscy są wobec prawa równi. Wszyscy mają prawo do równego traktowania przez władze publiczne. Nikt nie może być dyskryminowany w życiu politycznym, społecznym lub gospodarczym z jakiegokolwiek przyczyny,
- art. 68 Konstytucji RP - Osobom niepełnosprawnym władze publiczne udzielają, zgodnie z ustawą, pomocy w zabezpieczaniu egzystencji, przysposobieniu do pracy oraz komunikacji społecznej,

ZDIAGNOZOWANE NARUSZENIA:

ON z uwagi na swoje ograniczenia związane ze stanem zdrowia nie miała fizycznie możliwości przejrzenia akt postępowania. Dopiero wstąpieniu do sprawy pełnomocnika na etapie postępowania sądowego umożliwiło zapoznanie się z materiałem dowodowym sprawy, aczkolwiek brak możliwości wykonania pełnych fotokopii akt sprawy uniemożliwiło zapoznanie się z nimi ON.

W toku postępowania sądowego złożono wnioski dowodowe z opinii biegłych. Brak możliwości powołania biegłego z miejscowości, w której mieszka ON uniemożliwiło przeprowadzenie badania osobistego, poprzestając na dowodzie z opinii biegłego, który mógł pracować tylko na dokumentach.

Brak wzięcia pod uwagę indywidualnej sytuacji osoby uprawnionej, iż uzyskanie przez nią orzeczenia o stopniu niepełnosprawności odpowiadającego faktycznie jej stanowi zdrowia

stanowi podstawę do zapewnienia jej zabezpieczenia społecznego, które dotychczas nie było realizowane.

Podstawy prawne dotyczące przeciwdziałania dyskryminacji osób z niepełnosprawnościami w postępowaniach przed organami orzekającymi o niepełnosprawności i wymiarem sprawiedliwości to przede wszystkim:
Konstytucja RP – w art. 32 i 33 określa ona prawa osób niepełnosprawnych i zobowiązuje organy państwowe do zapewnienia im równości wobec prawa oraz ochrony przed dyskryminacją.

Audyty dotyczące dyskryminacji w procesie orzekania o niepełnosprawności przez Wojewódzki Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Gdańsku

Wstęp:

Celem niniejszego audytu jest analiza procesu orzekania o niepełnosprawności przez Wojewódzki Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Gdańsku pod kątem możliwych przypadków dyskryminacji osób z niepełnosprawnościami. W ramach audytu zostaną zidentyfikowane ewentualne naruszenia prawne, ocenione ich konsekwencje oraz zaproponowane zmiany w praktyce stosowania prawa celem wyeliminowania dyskryminacyjnych zachowań.

Analiza i ocena:

Ograniczenie możliwości fizycznego dostępu do akt sprawy oraz odmowa wykonania fotokopii akt przez pełnomocnika stanowi naruszenie prawa do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia sprawy oraz dostępu do informacji.

Brak możliwości powołania biegłego z odpowiedniej lokalizacji, co uniemożliwiło badanie osobiste, także wpłynął na rzetelność procesu orzekania.

Propozycje zmian praktyki stosowania prawa:

1. Poprawa dostępu do akt sprawy: Wprowadzenie procedur umożliwiających dostęp do akt sprawy osobom z ograniczeniami fizycznymi lub niepełnosprawnością, tak aby zapewnić równy dostęp do informacji.
2. Wzmocnienie roli biegłych: Konieczne jest zwiększenie dostępności i mobilności biegłych, aby zapewnić rzetelne badania osobiste, gdy jest to konieczne.
3. Zapewnienie indywidualnego podejścia do oceny stopnia niepełnosprawności: W procesie orzekania o niepełnosprawności należy uwzględnić indywidualne potrzeby i ograniczenia osoby ubiegającej się o orzeczenie.
4. Zwiększenie świadomości i edukacji: Organizacja szkoleń dla pracowników Wojewódzkiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w zakresie przeciwdziałania dyskryminacji i praw osób z niepełnosprawnościami.

5. Monitoring i audyty: Wprowadzenie regularnych kontroli i audytów w procesie orzekania o niepełnosprawności, aby monitorować praktyki i unikać dyskryminacji.

Wprowadzenie powyższych zmian w praktyce orzekania o niepełnosprawności pozwoli na bardziej sprawiedliwe, uczciwe i równomierne traktowanie osób z niepełnosprawnościami oraz eliminację dyskryminacji w tym obszarze.

dr Piotr Kamiński
członek zarządu fundacji
Instytut Aktywizacji Regionów
koordynator projektu
„PEŁNOPRAWNI – osoby z niepełnosprawnościami jako
petenci w sądach i urzędach”, pełnoprawni.eu

- do wiadomości - Rzecznik Praw Obywatelskich.